

Алфред Ван Вогт
Омагьосаното село

Преди полета ги наричаха „Откриватели на нови хоризонти“. Сега това звучеше като отвратителна гавра. От време на време Джанър злобно изкрещяваше тези думи, като се опитваше да надвика неспиращата и минута пясъчна буря на Марс.

Но всяка измината миля отслабваше гнева му, а острата мъка по загиналите другари преминаваше постепенно в тъпа болка.

Дните се сменяха в безкраен ред. Те изгаряха тялото му като пурпурночервени, огнени странни пясъчинки, за които превърналият се в дрипи скафандър не беше никаква пречка.

Когато все пак Джанър се довлече до подножието на хълма, той вече нямаше трошичка храна. А от четирите бутилки с вода му остана една преполовена и той я използваше само да разкваси напуканите устни и надутия език.

Чак когато беше изминал стотици метри нагоре, той осъзна, че се движи не по пясъчна дюна, а по истинска скала. За миг помисли за безумието и безнадеждността на пътуването в нищото, но инстинктът го влечеше нагоре. Тогава видя долината. Тя беше обградена от хълмове и планини, а по средата имаше село.

Той видя дървета и площад от мрамор. Двадесетина къщи го обкръжаваха. Това бяха ниски постройки, с изключение на четирите стройни кули по ъглите на селото, насочени към небето.

Тънък, пронизителен писък се носеше от селото. Звукът ту се изви-сяваше, ту пропадеше, после отново се раждаше все така зловещ, стържещ слуха, противоестествен. Червеникаво-зеленикави храсти и жълто-зелени дървета, украсени с пурпурни плодове, обкръжаваха плътно къщите.

Дженър се нахвърли бясно върху най-близкото дърво. То се оказа сухо и чупливо, но едрият червен плод, който космонавтът откъсна от крайната вейка, беше мек и сочен.

Действително, преди полета ги предупреждаваха, че на чуждата планета нищо не трябва да се опитва без обстоен химически анализ, но каква полза сега от умничкия съвет, когато единственият аналитичен прибор, с който разполагаше, беше собствената му уста? Затова Джанър внимателно отхапа съвсем малко от плода и веднага го изплю, щом усети страшната горчивина. Устата му гореше като пещ, главата му се завъртя така, че той се олюля. Мускулите му конвулсивно се свиха и той се свлече на мраморните плочи. Стори му се, че е минала цяла вечност, преди отвратителното треперене на тялото да спре.

Космонавтът погледна с омраза ужасното дърво. Сухите листа

ласкаво трепереха от вятъра. Съседните дървета подхванаха тихия им шепот. Никакви други звуци не се чуваха. Беше спрял дразнещият писък. Може би той беше алармен сигнал, който предупреждаваше туземците за приближаване на чуждо същество?

Джанър пхна ръката в пояса, за да измъкне пистолета. Там го нямаше. Смътен спомен го върна седмица назад, когато за последен път го беше виждал, но после следваше безкрайното убийствено тътрене по марсианската пустиня. Мъжът се огледа и след като не видя около себе си никакви белези за живот, се успокои. Ясно беше, че от селото не бива да се отказва, защото просто нямаше къде да отиде. Космонавтът реши, че ако трябва, ще се бори с голи ръце, за да остане тук.

Джанър отпи малка глътка от бутилката и се отправи към близкия дом. Ниска широка арка водеше навътре. През нея се виждаше как блесни гладкият мраморен под.

Подобна гледка го чакаше и в другите къщи, които той последователно обиколи. Всички те бяха построени върху обща мраморна платформа.

Настана време да ги изследва отвътре. Джанър избра една от четирите кули. Наложил му се да се наведе ниско, за да влезе през ниската арка.

Стаята, в която се вмъкна, беше практически празна. Стените също бяха от мрамор. От едната излизаха три ниски прегради, така че се получаваше нещо като четири ясли за добитък. Това впечатление се внушаваше от отворите с паници във всяка клетка.

Във втората стая четири наклонени мраморни плочи се събираха към ниско възвишение в центъра. В третата стая един спирален пандус водеше вероятно към кулата. Джанър не пожела да се качи нагоре. Нямаше смисъл. Страхът, че ще срещне опасна форма на живот, отстъпил на безпощадната увереност, че тук няма нищо живо. Това обаче означаваше и липса на храна.

Отчаян, той се мятал от дом на дом, пхаше се и в най-тесните ъгли, като непрекъснато крещеше и ругаше. Накрая уморено спря. Намираще се в най-малката, четвъртата стая на една от къщите с кули. Тези стаи имаха само едни ясли. Джанър се отпусна в нея и веднага заспа.

Когато се събуди, констатира две промени. Отново се беше появил резкият и противен писък, който достигаше горната граница на слуха. Второто беше по-неприятно – от тавана летяха пръски жълтеникава течност. Инженерният опит на Джанър го ориентира в произхода ѝ веднага след първото вдишване. Той стремглаво изхвърча от стаята, като

кашляше и хълцаше през обгореното гърло.

В селото нямаше промени. Лек ветрец шумолеше в листата. Слънцето висеше над планинските върхове. По това Джанър разбра, че са минали дванадесет часа и отново е утро. Ярка, бяла светлина заливаше долината. Наполовина скритите в храсти и дървета къщи блестяха и преливаха в цветовете на дъгата от знойния въздух. Истински оазис сред пустинята.

„Да, това е оазис – мрачно си помисли Джанър, – но оазис не за хора. За землянина този оазис с отровни плодове е само смъртоносен мрак.“

Той се върна в дома, където прекара нощта, и внимателно надзърна в стаята. Душът беше спрял и от отровните пари нямаше и следа, а въздухът беше станал чист и свеж. Дали пък да не опита още един път? Космонавтът като че ли видя марсианец, който с удоволствие се изтяга в клетката, а отгоре го пръска разхладителен и целебен душ.

Щом Джанър влезе в клетката, от гладко изглеждащия таван потече струя жълта отровна течност. Този път космонавтът беше подготвен и бързо отскочи назад. Душът спря така неочаквано, както започна.

Пудутите от жажда устни на Джанър се разтеглиха в нещо подобно на усмивка. Логично е, че щом това е автоматичен механизъм, в селото ще има и други.

Той събра сили и влезе в съседната стая, където имаше четири ясли. Поколеба се и влезе в едната. Веднага от отвора в паницата потече гъста каша.

Човекът гледаше като омагьосан тази маса. Та това стопроцентово беше храна. Но той добре помнеше отровните плодове и затова с усилие се реши да бръкне с пръст в гъстата гореща каша. След това го поднесе към устата си и светкавично изплю, като бутна на пода останалата каша.

Лепкава, прегрята помия... Очите му се напълниха със сълзи, а устните конвулсивно се разтрепиха.

Джанър се измъкна на площада и повърна. Обзе го слабост и апатия. И отново този пронизителен писък! Защо са били необходими на марсианците тези сърцераздиращи писъци? А може би те са ги намирали за приятни?! Той се спря и щракна с пръсти. Дали това не е марсианската музика? Достатъчно дива идея, за да е истина.

Писъкът го преследваше навсякъде. Беше му ясно до болка, че ако не успее да пренастрои скритите в стените или пода на дома автомати за храна, го чака неминуема смърт.

Вероятно това село е било пристанище на загиващата марсианска

цивилизация. Отдавна е измряло населението ѝ, но механизмите на селото продължават да съществуват, борят се против настъплението на пясъците и са готови да дадат подслон на всеки марсианец. За съжаление такива вече няма, а Бил Джанър беше пилот на първия земен кораб, който достигна Марс.

Той трябва да застави селото да го храни и пои. Без да има никакви инструменти, освен ръцете си, и никакви специални знания, той е длъжен да накара селото да измени привичките си в полза на човека.

Джанър се наведе над мъничък храст, хвана го здраво и дръпна.

Храстът се отдели неочаквано лесно. На края му висеше къс мрамор. Джанър го гледаше слисан. Той предполагаше, че стъблото на растението преминава през специален отвор, пробит в мрамора, а се оказва, че то просто е прикрепено към повърхността му. Храстът нямаше корени. Машинално Джанър погледна мястото, от което изтръгна растението. Под камъка имаше пясък. Той хвърли храста встрани, клекна и почна да загребва пясъка. Последният леко изтичаше от шепата му. Колкото и да риеше надолу, навсякъде откриваше само пясък. Джанър хвана още един храст и също го измъкна лесно заедно с парченце мрамор. Храстът нямаше корени, а отдолу се показа чист пясък.

Още не вярвайки на очите си, Джанър хвана дървото с плодове и почна да го дърпа с всички сили. След кратка съпротива мраморната плоча не издържа, пречупи се на две и дървото изскочи навън. С шум и трясък то се строполи, а сухите листа ивейки се разчупиха на хиляди парчета. Под дървото също имаше пясък.

Пясък навсякъде. Цялото село беше построено върху пясък. Марс е планета на пясъка. Само около полярните ледени шапки се появяваше сезонна растителност. През лятото тя се свиваше до незначителни размери, тъй като само най-издръжливата ѝ част оживяваше. Край такова плитко езеро, оградено с хилава растителност, се проектираше да кацне космическият кораб.

Но малко преди кацането корабът загуби управление и при приземяването, а по точно – при „примарсяването“ – се разби. Тази катастрофа отне надеждата за живот у единствения оцелял член на екипажа. Въпреки всичко инстинктът за живот се оказа толкова силен, че пилотът безкрай часове се влачеше по мъртвата пустиня, преди да открие селото.

Човек не се предава лесно дори при тези безумни условия. Джанър го осени нова идея. Той взе един от изтръгнатите храсти и със сила, като използваше ръце и крака, се опита да раздели растението от мраморния къс. Това не беше лесно и космонавтът започна да тегли с всички сили.

Накрая храстът се откъсна от мрамора, но беше ясно, че те са едно цяло. Храстът израстваше направо от мрамора.

А дали това беше мрамор? Джанър клекна до разрушената плоча и се вгледа внимателно в лома на камъка. Това действително приличаше на порест варовик, но не беше мрамор. Джанър се опита да отчупи още едно парче, но се дръпна изумен от гледката. Цветът на камъка се измени. Около отвора той стана оранжев. Джанър объркано го наблюдаваше, а след това внимателно го докосна. Остра, пронизваща болка го накара да дръпне с вик ръката си. По пръстите мигновено се образуваха мехури от изгаряне, а кожата почервения и се обели.

Изтощен от шоките открития, космонавтът се отпусна в сянката на близкото дърво. Изводът, който единствено можеше да се направи от случилото се, противоречеше на здравия смисъл. Това самотно село беше живо.

Докато лежеше уморен под дървото, Джанър се опитваше да си представи огромната маса живо вещество, растящо под формата на къщи и приспособяващо се към нуждите и исканията на друга жизнена форма. Но щом селото можеше да обслужва една раса, какво й пречеше да привикне към друга? То беше симбионт на марсианците, но какво му пречеше да се приспособи към хората?

Дори от разреzenia марсиански въздух можеше да се извлече достатъчно водород и кислород за синтез на вода, а от пясъка могат да се приготвят хиляди химически съединения...

Беше се стъмнило. Вятърът стихна. Джанър вече не можеше да различи съседните планини, но къщите все още се различаваха в здрача като черни сенки. Напипвайки пътя към едно от мраморните възвишения в стаята, Джанър мислеше как да научи живото село да смени обслужването. Как да го накара да разбере, че храната трябва да има друг химически състав, че той обича друг вид музика, че обича всяка сутрин да приема душ, но от вода, а не от концентрирана азотна киселина.

Дълго време не можеше да заспи и се мятеше в полузабравя; измъчван от горещината, обкръжен от плашещ мрак. Затова, когато утрото го пробуди, той учудено констатира, че все още е жив и достатъчно бодър, за да стане и излезе навън.

Духаше остър, прохладен вятър и Джанър с удоволствие се отдаде на студените му ласки. Но след няколко минути го разтресе. Той се прибра в дома и за пръв път обърна внимание на факта, че вътре не проникваше вятър, макар че къщата беше без врати и прозорци. В стаята беше приятно хладно и не духаше. Но откъде идваше страшната жар,

която беше обзела тялото му? Легна на възвишението и след секунди се задъхваше от петдесетградусовата топлина, която вееше от „леглото“.

По-голяма част от деня Джанър изкара в сянката на дърветата. Чувстваше се напълно изцеден.

Чак вечерта се сети за храстите и дърветата, които предишния ден беше извадил. Но там, където ги беше оставил, вече нямаше нищо. Дори и дупките в мрамора бяха изчезнали. Живото село поглъщаше мъртвата тъкан и само лекуваше раните си.

По странен начин това ободри Джанър. Той започна да си спомня лекциите за мутации, генетична адаптивност, за организми, които могат да се приспособят към невероятни условия на живот – радиация, вряща вода, космически студ, километрова океанска дълбочина без светлина и въздух и т.н. Преди полета им бяха прочели сума ти обзори на тази тема с цел да запознаят екипажа с проблеми, които вероятно ще срещнат на чуждата планета. Впрочем всички уроци можеха да се сведат към простата аксиома: или ще се приспособиш към чуждите условия, или ще загинеш.

Ако не искаше да умре, оставаше другият вариант – селото да се приспособи към него. Той не знаеше как може да изплаши този супер-организъм, да му причини болка и страх, но трябваше да се опита. Алтернативата беше смърт и следователно за да оживее, бяха нужни сурови, решителни мерки.

Джанър прерови многочислените джобове на остатъците от скафандъра и намери немалък брой полезни неща: нож, миниатюрна батерийка, сгъваема металическа чаша, електронна платка, мощна електрозапалка...

Той свърза батерията към запалката и като натисна бутона за включване, бавно прекара пламъка по „мрамора“. Реакцията на последния беше мигновена. Този път веществото придоби зловещо пурпурен цвят. Джанър обработи по този начин няколко квадратни дециметра, а след това влезе в близката клетка с леген за храна. Автоматът не заработи веднага. Когато все пак кашата потече, му стана ясно, че живото село е разбрало намеренията му. Храната не беше тъмносива както преди, а светлокремава на цвят.

Джанър бръкна с пръст, но веднага го измъкна, като крещеше от болка и бързо изтриваше залепналата маса. Пръстът го боля още няколко минути.

Дали нарочно селото се опита да го отрови, или се стараше да му угоди, но не знаеше как? Космонавтът реши да пробва и в съседната

клетка. Тук паницата се изпълни с жълтеникава зърниста маса. Тя не изгаряше показалеца му, но когато я пробва, веднага плю. Имаше чувство, че са го нагостили със смес от бензин и глина.

Гадният вкус в устата му напомни за бутилката с вода. Надигна я, но от нея не потече живителната течност. В отчаянието си разби бутилката така неумело, че няколко капки вода паднаха долу.

Без да съзнава какво прави, той се просна на пода и започна да ближе скъпоценната влага. След половин минута там все още имаше вода. Без да повярва, той за секунда вдигна глава – на гладкия каменен под блестяха няколко капки вода. Докато се чудеше, от камъка избликна още една сълза чиста вода.

Отново пароксизмът на умиращия от глад и жажда човек го обзе и Джанър залочи като куче оскъдните подаяния течност, която селото благоволи да му даде.

Внезапно повърхността на мраморната плоча изчезна. Космонавтът учудено се взря в настъпилата тъмнина, а след това и опипа мястото. Камъкът се беше разтрошил на хиляди дребни частички. Очевидно той беше отделил цялата вода от структурата си и се разруши. Селото убедително демонстрира желанието си да угоди на човека. Но случаят налагаше и друг, крайно неприятен извод, ако селото трябва да жертва за няколко капки вода такава голяма плоча, значи запасите му са крайно ограничени.

Не оставаше нищо друго, освен отново да потъне в спасителния сън. На сутринта той отново беше решителен – същото това чувство, което го поддържаше в страшния петстотинмилев път по непознатата пустиня. Той отиде в най-близките ясли и погледна в паницата. Този път автоматът реагира само след няколко секунди и му отпусна вода, колкото се събира в лимонадена капачка.

Джанър излиза до сухо уреда и почака още малко за добавка. Като разбра, че няма да получи нищо, мрачно си помисли, че някъде в селото се е срутила цяла стена или постройка, за да му се достави това мизерно количество вода.

Рано или късно водата в прикованото на едно място село щеше да се свърши. Само човек, способен да се движи, можеше да открие нов източник на вода. Разбира се, докато той търси, селото, освен вода, ще трябва да синтезира за него и храна.

Космонавтът започна да тършува по джобовете си с надежда, че все някоя троха хляб, огризка от салам или капка мед се е заплела. Действително на дъното имаше малко количество остатъци от храната му и той

внимателно ги постави в близката паница. След като той проля на камъка няколко капки вода, живото село разбра какво му е нужно. Сега разчиташе, че новото жертвоприношение ще подскаже на супер-организма от какво друго се нуждае. Разбира се, беше му ясно, че сравнително сложният химически състав на земната храна ще затрудни селото, но той и не разчиташе на храна, която да е еквивалентна на образците.

В паницата се появи около пинта белезникаво вещество. То мирисеше силно на плесен, по вкус приличаше на прокиснато тесто, но най-важното беше, че можеше да се яде.

Джанър мъчително преглъщаше, разбирайки, че той изцяло е във властта на селото. А ако тя беше примесила към тестото отрова?

До няколко минути нищо лошо не се случи. Тогава той се качи по спираловидния пандус на горния етаж на къщата. От там подобен път, но много по-стръмен, водеше към високата около двадесет метра кула. От върха ѝ той можеше да види по-добре околността. За съжаление нямаше никаква надежда. От всички страни селото беше обкръжено от пустиня. Повдигнатият от пясъчните бури прах скриваше хоризонта, но едва ли там имаше нещо обнадеждаващо. Ако все пак някъде имаше езеро, то беше извън пределите на възможностите му да преодолее такова разстояние. Това означаваше, че измисленият от него план не може да бъде осъществен.

Проточиха се дни, които той престана да отчита. Нямаше смисъл да ги брои. Всеки път яхърчетата му даваха все по-малко вода и храна. Джанър си повтаряше като луд, че това е последният му обяд, преди да попадне в ада. Макар че там едва ли щеше да бъде по-лошо.

Трудно можеше да се приеме, че селото щеше да се самоунищожи, за да го нахрани. А още по-неприятно беше, че храната беше лоша. Той предостави за образец развалени и изсъхнали продукти и затова нищо чудно, че получаваше недоброкачествена храна. След всяко хранене му ставаше лошо и няколко часа го тресеше.

Селото не беше виновно. То направи всичко, на което беше способно. Останалото трябваше да направи човекът, а той се оказа слабак, който толкова време не се приспособи към храната...

Последните два дни космонавтът се чувстваше толкова зле, че не можеше да допълзи до яслите. Минаваше час подир час, а той безсилно лежеше на пода. След втората нощ болката в стомаха беше толкова ужасна, че преодоля умората му и той се реши.

„Ако се кача отново на наклоненото възвишение, ще умра от горещината – мислеше си той – и селото ще погълне тялото ми, като по този

начин ще върне изхабената по мен вода.“

Той беше толкова отслабнал, че почти час се влачеше, докато стигне върха на възвишението и се изтегне в цял ръст. Но не можа веднага да заспи, тъй като го мъчеха мислите по изгубената Земя. Накрая все пак умората го победи и Джанър заспа.

Събудиха го звуците на цигулка. Тъжната нежна мелодия разказва за величието и падението на великата марсианска раса.

Джанър осъзна чудото. Цигулка вместо писък, т.е. накрая той победи и селото приспособи музиката по неговите вкусове.

Той обърна внимание и на друга гигантска промяна. Възвишението, на което лежеше, вече не беше твърдото каменно покритие, а уютно и топло легло, в което се чувстваше като бог.

Макар и все още изтощен, Джанър бързо се смъкна по наклонената повърхност до най-близката паница. Тя бързо се напълни с апетитно миришеща димяща маса. Надеждите му се оправдаха – по вкус приличаше на вкусните месни супи в родния му град. Той натика цялото си лице и жадно я изгълта. След нея се усети сит и за пръв път усети, че не изпитва жажда.

„Аз победих! – помисли си Джанър. – Селото намери начин да ме храни!“

След това макар и с известна доза страх влезе в клетката баня. От тавана потече жълта течност, приятна и освежаваща за изтерзаното му тяло.

Джанър с удоволствие размаха двуметровата си опашка и вдигна нагоре тясната си муцуна така, че течността да измие полепналите по зъбите му хранителни остатъци.

Накрая, като ситнеше на четирите си крака, излезе под есенните лъчи на Големия бог, за да слуша любимата си музика.

КРАЙ

© 1979 Алфред Ван Вогт

Alfred van Vogt
The Enchanted Village, 1979

Източник: <http://bezmonitor.com> (през <http://sfbg.us>)

Публикация:

ОКО ЗА ОКО (АНТРОПОИДНА ФАНТАСТИКА). 1992. „Неохрон“ – „Универс“,
Пловдив. (SF Трилър, No.3. Ежемесечен алманах за остросюжетна литература.)
[Илюстрацията на корицата е на Борис ВАЛЕХО]. Формат: 115×165. Страници: 146.

Цена: 9,50 лв.

Съдържание:

Око за око – Орсън Скот КАРД – с.3-66;

Убиецът на великани – [А.] Бертрам ЧАНДЛЪР – с.67;

Доктор Вампир и неговите приятели – Робърт ШЕКЛИ – с.121;

Омагьосаното село – Алфред ВАН ВОГТ – 133 с.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/962>]